

фітопрепаратів дозволяє їх ефективно застосовувати. Якщо ж в якості сировини використовуються гіркі трави, такі як *Artemisia absinthium*, *Achillea millefolium* тощо, то відвар слід додавати до їжі.

Висновки. Проведений літературний пошук показав, що при контролі народжуваності та у репродуктології собак можна використовувати велику кількість видів рослин, що застосовуються при лікуванні людей, але є специфіка у приготуванні фітопрепаратів та застосуванні ЛРС для вагітних тварин.

ДІЄТОТЕРАПІЯ ТА ЗАХВОРЮВАННЯ ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН

Треба М.Р.

Науковий керівник: Морозенко Д.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

milka533213@gmail.com

Актуальність. Ветеринарна дієтологія – наука, яка вивчає питання повсякденного харчування тварин, а також особливості раціонів за різних захворювань. Всі ветеринарні дієти підрозділяються на повсякденні та лікувальні. Кожна тварина індивідуальна, має породні особливості, у собак і котів різних вікових груп різний ступінь активності, характер і обмін речовин. Тому підбір раціону необхідно робити для кожної тварини окремо, орієнтуючись на всі особливості пацієнта. Також існує ряд станів, що впливають на особливості раціону. Раціони відрізняються для кошенят і цуценят, для дорослих тварин, різних порід, довжини шерсті та активності. Цуценят і кошенят слід переводити на доросле харчування приблизно у віці від 7 до 12 місяців. Харчові потреби дорослих собак та котів залежать від їхніх розмірів, породи, рівня активності, та чи були вони стерилізовані. Таким чином, підбір дієти для собак та котів базується на багатьох чинниках та залежить від віку, породи, фізіологічного стану тварини і патології, яка лікується.

Мета роботи. Проаналізувати підходи до формування раціонів для собак та котів в нормі та за різних захворювань.

Матеріали і методи. Було проаналізовано сучасні літературні джерела з питань дієтології дрібних домашніх тварин.

Отримані результати. Раціон для вагітних тварин та в період лактації. Після п'ятого тижня вагітності потреби собаки в енергії збільшуватимуться на 10 % щотижня в міру розвитку цуценят. Водночас її здатність їсти може бути обмежена через фізичну трансформацію, тому їй стане складно вживати або перетравлювати продукти харчування, яких вона потребує. Рішення полягає в переході на висококалорійний корм, багатий енергією. В останній триместр вагітності собаки, через 42 дні, можна повністю перейти на висококалорійний корм, щоб підтримати організм собаки на завершальних етапах вагітності. Також слід збільшувати кількість корму на 10 % щотижня, поки собака не народить, оскільки їй потрібні додаткові поживні речовини та енергія. Важливо, щоб корм вагітної собаки був збалансованим за вмістом поживних речовин, і у неї не було потреби в жодних добавках. Справа в тому, що певні добавки, які ви могли давати собаці раніше, зараз, під час вагітності, можуть негативно вплинути на нормальне регулювання вмісту вітамінів і мінералів у її організмі, що може призвести до проблем зі здоров'ям. Для котів рекомендують висококалорійні корма без добавок з високим вмістом жиру для формування молока. Після родів у котів та собак добова норма корму збільшується у два-три рази, це пов'язано з тим

що після пологів вони втрачають багато поживних речовин і всі свої запаси поживних речовин віддають немовлятам.

Літні собаки та коти не утворюють однорідну групу. Раціон літнього собаки та кішки у гарній фізичній формі повинен відрізнятися від раціону тварини, у якого є специфічні потреби. Необхідно регулярно водити тварин на огляди до ветеринарного лікаря, задача якого якомога раніше виявити можливі фізіологічні розлади нирок, серця та ін. А також підібрати збалансований раціон беручи до уваги усі особливості пацієнта.

Харчова алергія і непереносність корму (може проявлятися як з боку шлунково-кишкового тракту, так і у вигляді дерматологічних проблем)-це набута імунна реакція на протеїн або глюкозу у харчуванні. По-перше, за можливість усунути компонент, який викликав алергію(але у багатьох випадках визначити це неможливо). По-друге, дієта з високим ступенем засвоєння і зниження рівня антигенів. У собак 20-25%,випадків алергічного дерматиту і гастроентериту- це прояв харчової алергії. У котів 30-50%,випадків хронічної діареї-це прояв харчової алергії.

Надмірна вага або ожиріння – це дійсно серйозна проблема для домашніх тварин, викликає не тільки загальне погіршення роботи всіх систем організму, але і скорочує життя. При цілому ряді захворювань, особливо пов'язаних з опорно-руховим апаратом, надмірна вага так само викликає сильний больовий синдром. Після досягнення ідеальної ваги необхідно скорегувати раціон для повсякденного годування. Як при харчовій алергії, так і при надмірній вазі для досягнення необхідного ефекту потрібно тривалий термін (від місяця до півроку). Хоч при ожирінні собаки зменшення порції собаки, щоб допомогти йому схуднути, може здатися гарною ідеєю, не рекомендується робити цього, оскільки через це він може не отримати всіх необхідних поживних речовин, а це у свою чергу може спровокувати агресію або випрошування їжі. Натомість виберіть спеціально розроблений для програм схуднення корм. Він має містити легкозасвоєвані білки, щоб собака міг отримувати необхідну енергію, і водночас мати меншу калорійність. Деякі найсучасніші корми для зниження ваги також містять спеціальні компоненти, такі як суміш харчових волокон, що допомагають собаці відчувати себе ситим без додавання непотрібних калорій.

Продукти з низьким вмістом вуглеводів можуть бути корисними для собак із надмірною вагою. Якщо собака з надмірною вагою страждає на діабет, йому можуть порекомендувати спеціальну ветеринарну дієту з низьким вмістом вуглеводів. У 80-90% котів при ожирінні схильні до діабету.

При анорексії у котів та собак по-перше негайно звернутися до лікаря анорексія є дуже небезпечною як и проблема ожиріння. Коли тварина відмовляється від їжі її рекомендують годувати через шприц або зонд. Рекомендують обирати раціон, який містить комплекс антиоксидантів, підвищену смакову дію та високу енергетичну цінність.

За сечокам'яної хвороби для складання дієти, спрямованої на запобігання утворенню кристалів, необхідно знати не тільки діагноз, а й різновид каменів (струвіти, оксалати, пуринові уроліти, циститові уроліти, фосфати та інші)Вологий корм містить багато води, що може додатково сприяти виділенню сечі в кота. Деякі ветеринарні дієти розроблено спеціально для розбавлення сечі, і, таким чином, для зниження концентрації мінералів, які потенційно можуть сформувати уроліти.

Цукровий діабет. Основними завданнями дієтотерапії при цукровому діабеті є досягнення і підтримку ідеальної маси тіла, а також поліпшення глікемічного контролю, включаючи скасування інсулінотерапії. З цими завданнями допомагають впоратися раціони, що містять в своєму складі різну кількість вуглеводів.

Артроз. Якщо маленькому домашньому вихованцеві поставлений діагноз – дисплазія суглобів, якщо він переступив 6-8-річний поріг і існує ризик розвитку артрозу або

остеоартрозу. Ветеринарні лікарі рекомендують в таких випадках годувати тварин спеціально розробленими лікувальними сухими кормами, вводити в раціон добавки та вітаміни, що містять компоненти для підтримки здоров'я суглобів і хрящів. При артрозах рекомендують корми з високим вмістом глюкозаміну та хондроїтину, а також L-карнітину і Омега-3, які забезпечують здоров'я суглобів і хрящів.

Ниркова недостатність. При важких формах ниркової недостатності, зменшення кількості білка й годування високоякісною білковою їжею дозволяє зменшити явища інтоксикації. Саме накопичення в організмі тварини продуктів білкового обміну, які нирки не здатні елімінувати із сечею, може стати причиною інтоксикації. При хронічній нирковій недостатності дієта грає важливу роль для підтримки здоров'я й нормального самопочуття домашнього улюбленця.

Висновки. Таким чином, поняття дієтотерапії є важливим аспектом лікування захворювань домашніх собак та котів, а правильний підбір відповідної дієти є запорукою ефективності терапії.